

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

JUBILEUSZ I NOWE MOŻLIWOŚCI IUS PRIVATUM

Katedra Prawa Cywilnego, Postępowania Cywilnego oraz Komparatystyki Prawa Prywatnego od 2015 r. organizuje seminarium badawcze prawa prywatnego - **IUS PRIVATUM**. Jest to forum naukowe stworzone i kierowane przez Arkadiusza Wudarskiego, którego celem jest prezentacja wyników badań, wymiana poglądów, analiza i ocena zachodzących oraz planowanych zmian w prawie prywatnym, a także poszukiwanie rozwiązań problemów występujących w praktyce stosowania prawa. Seminarium stwarza przestrzeń do spotkań nauki z praktyką, prawa krajowego z prawem obcym, a także młodych badawczy z ekspertami; wszystko to wzbogaca dyskurs naukowy, służy poprawie jakości badań, a także nawiązaniu współpracy i wymianie naukowej z innymi ośrodkami badawczymi.

W ramach IUS PRIVATUM mieliśmy przyjemność wysłuchać już 40 referatów prezentowanych przez praktyków, naukowców, a także naszych magistrantów. Wśród prelegentów znaleźli się sędziowie sądów okręgowych i apelacyjnych, a także adwokaci i radcy prawni. Gościliśmy naukowców z kilku polskich ośrodków akademickich, w tym z Katowic, Szczecina, Wrocławia, Poznania oraz Warszawy.

Od 2020 r. seminarium ma nowy, międzynarodowy, wymiar i jest organizowane wspólnie z Katedrą Polskiego i Europejskiego Prawa Prywatnego oraz Komparatystyki Prawa Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą. W tym krótkim czasie gościliśmy już ekspertów z Niemiec (Berlin), Stanów Zjednoczonych Ameryki (Miami, Waszyngton), Rosji (Sankt Petersburg), Gruzji (Tbilisi), a nawet ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich (Dubai). Byli to między innymi: dr Omar Abu-Alreesh Al Mansoori z Uniwersytetu Zjednoczonych Emiratów Arabskich (wykład pt. *Customary Law & Legal Pluralism: an insight into the UAE's legal system*), prof. Bernard P. Perlmutter z Uniwersytetu w Miami (wykład pt. *Therapeutic Jurisprudence in the context of legal proceedings involving children*) oraz prof. Christoph-Eric Mecke z Uniwersytetu Leibniza w Hannoverze (wykład pt. *Zasada proporcjonalności w prawie prywatnym w Niemczech i w Polsce*).

Problematyka podejmowana w ramach seminarium jest bardzo różnorodna - referaty dotyczyły prawa cywilnego, rodzinnego, ubezpieczeniowego, handlowego, gospodarczego, a także prawa pracy, medycznego, prawa międzynarodowego prywatnego oraz postępowania cywilnego.

„Iura privata in comparatione”

Innym formatem dla międzynarodowej pracy naukowej jest „Iura privata in comparatione”. Seminarium kładzie kamień węgielny pod dogłębne prawnoporównawcze badania i ma na celu między innymi wspieranie młodych naukowców zajmujących się porównywaniem prawa prywatnego. Analiza podobieństw i różnic porządków prawnych stanowi istotny bodziec do rozwoju prawa narodowego, który pozwala przezwyciężyć nowe wyzwania związane z integracją europejską i globalizacją. Seminarium „Iura privata in comparatione” odgrywa ważną rolę pomostu w obszarze badań prawnoporównawczych i oferuje naukowcom nowe perspektywy rozwoju, w tym między innymi możliwość zapoznania się z zagraniczną metodologią badawczą podczas sporządzania studiów prawnoporównawczych. Istotną wartością poznawczą dla naukowców jest zatem możliwość weryfikacji dotychczasowych metod i wyników badawczych. Przede wszystkim młodzi naukowcy otrzymują nieocenioną okazję uzyskania dodatkowych opinii od zagranicznych naukowców na temat swoich dotychczasowych badań. Seminarium ma również za zadanie intensyfikację kontaktów oraz wymiany doświadczeń pomiędzy naukowcami z różnych części świata.

Również „Iura privata in comparatione” ma charakter cykliczny. Dotychczas odbyły się dwie międzynarodowe konferencje naukowe w 2017 r. i 2019 r. zorganizowane przy współpracy z dwoma partnerskimi uczelniami - Europejskim Uniwersytetem Viadrina oraz Uniwersytetem w Konstancji. W 2017 r. „Iura privata in comparatione” uzyskała między innymi dofinansowanie z Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki (PNFN).

Program im. Bekkera (NAWA)

W 2021 r. otworzyły się nowe możliwości rozwoju międzynarodowej współpracy badawczej. W okresie od maja do października w ramach Iura Privata in Comparatione odbywa się odrębny cykl wykładów dedykowany tematyce badawczej realizowanej przez Arkadiusza Wudarskiego na Uniwersytecie w Zurichu w ramach programu im. Bekkera (NAWA). Wykłady są udostępniane również pracownikom Uniwersytetu Zielonogórskiego, którzy mogą w ten sposób wziąć udział w debacie naukowej dotyczącej pozycji prawnej ojca biologicznego z ekspertami z różnych części świata.

Pierwszym wykładem realizowanym w ramach cyklu był wykład profesora Douglasa NeJaime z Uniwersytetu Yale (USA), który odbył się on 25 maja. Zaprezentował on

IUS PRIVATUM
INTERNATIONAL RESEARCH SEMINAR FOR PRIVATE LAW
MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM BADAWCZE PRAWA PRYWATNEGO
INTERNATIONALES FORSCHUNGSEMINAR ZUM PRIVATRECHT

ARKADIUSZ WUDARSKI

Ius Privatum No I	
Termin	17.11.2015 r.
Referent	Arkadiusz Wudarski profesor Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą
Temat	Ewolucja niemieckiego prawa rodzinnego - zagadnienia wybrane w ujęciu prawnoporównawczym
Ius Privatum No II	
Termin	12.01.2016 r.
Referent	Rafał Wrzecieńk doktor, adwokat
Temat	Instytucja zastępcy notarialnego - analiza i ocena aktualnych regulacji oraz postulaty <i>de lege ferenda</i>
Ius Privatum No III	
Termin	10.02.2016 r.
Referent	Zbigniew Woźniak doktor, Uniwersytet Zielonogórski, Katedra Prawa Cywilnego, Postępowania Cywilnego oraz Komparatystyki Prawa Prywatnego

wyniki swoich badań dotyczących praw ojca biologicznego w związku z rozpowszechnieniem nowoczesnych metod wspomagających zapłodnienie (np. in vitro, macierzyństwo zastępcze). W sposób szczególny referent skupił się na ewolucji orzecznictwa sądów stanowych USA w kwestii uznania ojcostwa ojca biologicznego obok ojca prawnego. W dyskusji po wystąpieniu za szczególnie interesujące oraz kontrowersyjne uznano kwestie dzieci z małżeństw jedno-

ptciowych oraz przypadki podwójnego ojcostwa akceptowane w prawie poszczególnych stanów.

8 czerwca 2021 r. w ramach drugiego spotkania prelegentami byli Wenna Wang i Hongming Ji oraz Lado Sirdadze i Giorgi Russiashvili. Referenci przedstawili sytuację prawną ojca biologicznego w Chinach i Gruzji. Po wykładzie wywiązała się dyskusja, w której wskazano różnice i podobieństwa w poszczególnych systemach prawnych w tym zakresie. Wykład był prowadzony w języku niemieckim z tłumaczeniem symultanicznym na język polski, którego podjęli się dr Kajetan Górny i dr Paweł Sikora.

Kolejne seminaria poświęcone tej tematyce odbędą się 1 lipca br. oraz 7 września, a prelegentami będą naukowcy w pierwszym terminie z Polski (A. Wudarski), Szwajcarii (Lukas Heckendorn Urscheler) i Niemiec (Tobias Helms), a w drugim terminie z Korei Południowej (Je Cheolung), Rosji (Andrey Novikov) i Kenii (Faith Kabata). Wykłady są tłumaczone symultanicznie na język polski.

Joanna Zdanowska
Joanna Markiewicz-Stanny

POLISH NATIONAL AGENCY
FOR ACADEMIC EXCHANGE

58

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA „PRAWO KARNE I POSTĘPOWANIE KARNE W DOBIE EPIDEMII COVID-19 - DOŚWIADCZENIA NIEMIECKIE I POLSKIE”

21 maja 2021 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Prawo karne i postępowanie karne w dobie epidemii COVID-19 - doświadczenia niemieckie i polskie” zorganizowana przez Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego Instytutu Nauk Prawnych UZ.

Konferencja stanowiła ważne forum wymiany poglądów i doświadczeń badaczy z obu krajów na temat nowelizacji ustaw karnych podczas pandemii, widzianych w perspektywie społecznej, konstytucyjnej i legislacyjnej.

Obrady otworzył dyrektor Instytutu Nauk Prawnych UZ - dr hab. Andrzej Bisztyga, prof. UZ, a referaty wygłosili znakomici prelegenci z ośrodków naukowych z Polski i Niemiec: dr hab. Ryszard Piotrowski, prof. Uniwersytetu Warszawskiego, Prof. Dr. Stefan Haack z Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, Dr. Matthias Fahrner z Uniwersytetu w Konstancji, Prof. Dr. Brian Valerius z Uniwersytetu w Bayreuth, dr hab. Sławomir Steinborn, prof. Uniwersytetu Gdańskiego oraz dr hab. Mikołaj Małecki z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prowadzenie paneli i moderowanie dyskusji zapewnili: prof. dr hab. Hanna Paluszkiewicz, dr hab. Maciej Małolepszy, prof. UZ oraz dr Sebastian Kowalski z zielonogórskiej Katedry Prawa Karnego i Postępowania Karnego.

Konferencja okazała się dużym sukcesem, zarówno organizacyjnym, jak i naukowym. Wszystkie miejsca zarezerwowane dla uczestników Konferencji były zajęte już kilka dni przed tym wydarzeniem. W Konferencji wzięli

udział pracownicy naukowcy reprezentujący w sumie piętnaście ośrodków naukowych, a ponadto adwokaci, radcyowie prawni oraz sędziowie z Polski i Niemiec. Bardzo duży wkład w organizację Konferencji i sprawny jej przebieg mieli członkowie komitetu organizacyjnego, byli i obecni seminarzyści w Katedrze: mgr Hubert Kocur i stud. Katarzyna Cimek oraz wspierający wydarzenie od strony informatycznej dr inż. Jarosław Wagner. Nieocenioną pomoc zapewnili tłumacze z Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą: Bartosz Jakimiec, Benedykt Moeckel i Anna Szarek.

Efekty naukowe tego wydarzenia zostaną opublikowane w monografii, która, jak mają nadzieję organizatorzy, ukaże się jeszcze w tym roku. Co szczególnie cieszy, zainteresowani złożeniem tekstu do tej publikacji okazali się być nie tylko sami referenci, ale także liczni jej słuchacze dając tym samym wyraz swojej wysokiej oceny tego naukowego przedsięwzięcia.

Sebastian Kowalski

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA „CHILD IN MIGRATION: STATUS AND IDENTITY”

W dniach 19-21 maja br. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Child in Migration: Status and Identity” współorganizowana przez Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Zielonogórskiego, Instytut Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Okręgową Radę Adwokacką w Zielonej Górze. Partnerem konferencji było Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć.

Konferencja dotyczyła problematyki statusu prawnego, tożsamości oraz identyfikacji dzieci cudzoziemskich. Jest to zagadnienie o fundamentalnym znaczeniu dla małoletnich migrantów, ponieważ brak rejestracji, dokumentów (paszportu lub dowodu) czy potwierdzenia wieku (brak aktu urodzenia) często utrudnia lub wręcz uniemożliwia im korzystanie z praw gwarantowanych Konwencją o prawach dziecka. Kwestia ta jest istotna nie tylko w Europie, gdzie wciąż rośnie liczba cudzoziemców poniżej 18. roku życia, ale również na innych kontynentach. Pomysłodawcą tego przedsięwzięcia była dr Joanna Markiewicz-Stanny z Katedry Teorii, Filozofii i Historii Prawa, która przewodniczyła Komitetowi Organizacyjnemu konferencji. Należy również podkreślić, że w prace organizacyjne i opiekę naukową nad konferencją zaangażowała się dr hab. Martyna Łaszewska-Hellriegel, prof. UZ. Dzięki wspólnemu wysiłkowi pracowników INP UZ oraz dr Agnieszki Wedel-Domaradzkiej z Instytutu Prawa i Ekonomii UKW w Bydgoszczy udało się zapewnić udział w obradach naukowców z całego świata. W programie przewidziano 25 referatów, a 15 z nich zostało przedstawionych przez gości zagranicznych z Europy, Afryki i Azji. Konferencja została otwarta przez Dyrektora INP UZ - dr. hab. Andrzeja Bisztygę, prof. UZ, Prorektora ds. Nauki UKW w Bydgoszczy - prof. dr. hab. Jarosława Burczyka oraz Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Zielonej Górze - mec. Filipa Woznińskiego. Po uroczystym otwarciu nastąpiła merytoryczna część dwudniowych obrad w języku angielskim.

Zaproszeni referenci reprezentowali następujące ośrodki naukowe: Uniwersytet w Uppsali, Uniwersytet w Gandawie, Maharshi Dayanand University, Uniwersytet w Perugii, Uniwersytet Kenyatty, Strathmore University, Atmaya Jaya Catholic University of Indonesia, University of Lisbon School of Law, Uniwersytet 1 grudnia 1918 w Alba Julii. Nie zabrakło także perspektywy polskiej - organizatorzy mieli przyjemność gościć kolegów z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz Uniwersytetu SWPS, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu. W konferencji czynny udział z referatami wzięli pracownicy naszego Instytutu, a mianowicie: prof. Jacek Mazurkiewicz, dr hab. Martyna Łaszewska-Hellriegel, dr Magdalena Wasylkowska-Michór oraz dr Joanna Markiewicz-Stanny.

Pierwszy dzień obrad rozpoczął się referatami poświęconymi zagadnieniom ogólnym i wprowadzającym. Były to rozważania na temat równowagi w traktowaniu dziecka jako podmiotu wymagającego szczególnej ochrony i opieki z jednej strony, a podmiotowości prawną dziecka i poszanowaniem jego prawa do dokonywania własnych wyborów z drugiej strony. Nie zabrakło także uwag na temat faktycznej realizacji postulatu, aby państwa traktowały dzieci cudzoziemskie przede wszystkim jako małoletnich, dopiero w dalszej kolejności zajmując się ich statusem migracyjnym. W tym kontekście poruszono także ważki problem luk w systemie prawa międzynarodowego, które w istocie rzeczy czynią dostęp dzieci cudzoziemskich do tzw. sprawiedliwości azylowej wręcz iluzorycznym. Niewątpliwie był to impuls do poważnych dyskusji nad swoistą ‘atrofią’ prawa międzynarodowego uchodźczego w obszarze dostępu do procedur ochrony międzynarodowej w ogóle. Uczestnicy konferencji podjęli również temat wpływu wyników badań naukowych na rządzących i procesy decyzyjne w strukturach władzy.

Następnymi obszarami naukowej refleksji były prawo prywatne międzynarodowe, które ma kluczowe znaczenie dla ustalenia statusu osobowego dziecka oraz normy regulujące tożsamość dziecka w traktatach praw człowieka. Kolejni referenci skupili się już na kwestiach bardziej szczegółowych, a więc między innymi na problematyce aktów urodzenia, rejestracji dziecka, procedurach oceny wieku, działaniach Rady Europy w zakresie ochrony dzieci o nieuregulowanym statusie migracyjnym, ochronie prawnej w kontekście prawa UE a także problematyce tożsamości rozumianej jako pewna identyfikacja etniczno-kulturowa. W drugim dniu konferencji tematyka obrad oscylowała wokół rozwiązań krajowych i regionalnych. Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać wystąpień na temat dzieci w sytuacji nieuregulowanej w Indonezji, Kenii, Indiach, Włoszech, Niemczech. W programie znalazły się także referaty ujmujące problematykę dzieci migrujących od strony socjologicznej jak również badań przeprowadzanych przez organizacje pozarządowe bezpośrednio w ośrodkach, w których przebywają dzieci cudzoziemskie.

Trzeci dzień obrad obejmował specjalną sesję w języku polskim, stanowiącą owoc ścisłej współpracy INP UZ z zielonogórską palestrą. Był to wykład dr. Marcina Białeckiego (UKSW) dla praktykujących prawników zatytułowany *Postępowanie w sprawach o wydanie dziecka w trybie Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów wprowadzenia dziecka za granicę*. Problematyka ta okazała się na tyle interesująca, że na platformie zoom wystąpienia wysłuchało około 120 adwokatów nie tylko z Zielonej Góry, ale także z innych izb adwokackich w kraju (Warszawy, Radomia, Szczecina, Łodzi).

Konferencja miała jeszcze jeden praktyczny wymiar, ponieważ we wszystkich jej częściach w roli słuchaczy wzięli udział przedstawiciele organizacji na co dzień zajmujących się sytuacją cudzoziemców, a więc: UNHCR (przedstawicielstwo w Polsce), Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz Stowarzyszenia Interwencji Prawnej. Ogromnie cieszy zatem, że pracownicy Instytutu Nauk Prawnych byli inicjatorami i uczestnikami przedsięwzięcia na poziomie międzynarodowym, w które zaangażował się inny ośrodek akademicki w kraju, jak również podmioty z otoczenia zewnętrznego.

Opracowała Joanna Markiewicz-Stanny